

IX CONGRESSO INTERNAZIONALE DELL'ASSOCIAZIONE ITALIANA DI STUDI
CATALANI

UNIVERSITÀ "CA' FOSCARI" DI VENEZIA
FACOLTÀ DI LINGUE E LETTERATURE STRANIERE
DIPARTIMENTO DI AMERICANISTICA, IBERISTICA E SLAVISTICA

PROGRAMMA

Giovedì 14 febbraio 2008

Aula Magna Ca' Dolfin. Ore 9
Saluto Autorità Accademiche

(Prof. Elide Pittarello, Prorettore Vicario; Prof. Alide Cagidemetrio, Preside della Facoltà di Lingue e Letterature Straniere Moderne; Prof. Luigi Magarotto, Direttore del Dipartimento di Americanistica, Iberistica e Slavistica)

9.30 I sessione, Aula Magna Ca' Dolfin

Presiede: Enric Bou (Brown University, Providence)

1. Anna Maria Saludes Amat (Università di Firenze)

Note sul carteggio Cesare Giardini/ Carles Riba (1923-1939).

2. Anna Maria Compagna (Università "Federico II" e Università "Suor Orsola Benincasa" di Napoli)

I risvolti sovranazionali dell'identità catalana: il cavaliere è turco, è lombardo, è bretone.

3. Jesús Revelles Esquirol (Universitat Autònoma de Barcelona - Universitat de les Illes Balears)

El mirall portuguès: l'iberisme catalanista com a solució al conflicte espanyol.

4. Giuseppe Grilli (Università di Pisa)

Letteratura catalana e letteratura comparata.

11.15 Pausa caffè

11.30 II sessione, Aula Magna Ca' Dolfin

Presiede: Marcella Ciceri (Università "Ca' Foscari" di Venezia)

1. Joan Borja i Sanz (Universitat d'Alacant)

El motiu etnopoètic del cavaller Rotlà: de La Chanson de Roland a l'imaginari popular valencià

2. Veronica Orazi (Università di Torino)

La "noia perseguida"; transiti, passaggi e traduzioni di un motivo folclorico nella Catalogna medievale.

3. Leonardo Francalanci (Universitat de Girona)

Il commento di Bernardo Ilicino ai Triumphs del Petrarca e la sua dimensione europea: il caso catalano.

4. Elena Pistolesi (Università di Trieste)

Le traduzioni lulliane tra missione e storia.

13.00 Pausa Pranzo

15. I Sessione, Aula Magna Ca' Dolfin

Presiede: Alfonsina De Benedetto (Università di Bari)

1. Miquel Edo i Julià (Universitat Autònoma de Barcelona)

Miquel Dolç, punto d'arribo del carduccianesimo maiorchino.

2. Pau Marques – Maria Bayarri (Universitat de València)

Traduir/traïr/reivindicar/reinventar Carducci. Proposta per a una antologia en català.

3. Gabriella Gavagnin (Universitat de Barcelona)

Guerau de Liost traduttore di Manzoni.

4. Rosa Bertran i Casanovas (Universitat de Barcelona)

Les traduccions goldonianes al català: un camí iniciat amb La viuda astuta de Vicenç Albertí.

15.00 I sessione parallela, Aula Saoneria

Presiede: Flavio Fiorani (Università “Ca’ Foscari” di Venezia)

1. Filippo Moretti (Fiesole)

Considerazioni sull’opera architettonica catalana di Josep Maria Jujol come ricettacolo di esperienze europee e fonte di nuovi orientamenti.

2. Aldo Pillittu (Cagliari)

Dinamiche di scambio fra Catalogna e Sardegna nella pittura e nella scultura dei secc. XV e XVI.

3. Filippo Melis (Universitat de Girona)

La difusió del retaule pictòric català a Sardenya.

16.30 Pausa Caffè

16.45 II Sessione, Aula magna Ca’ Dolfìn

Presiede: Vincenzo Arsillo (Università “Ca’ Foscari” di Venezia)

1. Isabel Turull (Università di Roma “La Sapienza”)

Les traduccions de Dickens al català: pervivència noucentista i polèmica antinoucentista.

2. Eulàlia Miralles (Universitat de Girona)

Metastasio a Catalunya al segle XVIII.

3. Pep Valsalobre (Universitat de Girona)

Desideroso: note sulla fortuna di Desitjós in Italia, dal Cinquecento all’Ottocento.

16.45 II Sessione parallela, Aula Saoneria

Presiede: August Bover i Font (Universitat de Barcelona)

1. Carmen Arronis i Llopis – Marinela Garcia i Sempere (Universitat d’Alacant)

La recepció de referents italians a la tradició catalana: traduccions i literaturitzacions de la Legenda de Santa Caterina de Siena.

2. Maria Saenz Palau (Universitat de Barcelona)

Cinc poetes italians: la tria antològica de Tomàs Garcés.

3. Antoni Maestre Brotons (Universitat d’Alacant)

Els cretins no tenen fronteres: Monzó i Fruttero&Lucentini.

18.00 III Sessione, Aula Magna Ca’ Dolfìn

Presiede: Giuseppe Tavani (Università di Roma “La Sapienza”)

1. Isabel Marcillas Piquer (Universitat d’Alacant)

Aurora Bertrana: paradigma d’intel·lectual catalana i europea.

2. Xavier Barceló Pinya (University of Liverpool)

El fill vudú del sergent Pepper: Hibridització pop a la narrativa balear

3. Dari Escandell (Universitat d’Alacant)

La producció autobiogràfica de Joan Puig i Ferrer: Europa com a referent.

18.00 III Sessione parallela, Aula Saoneria

Presiede: Núria Puigdevall Bafaluy (Università “Federico II” e Università “Suor Orsola Benincasa” di Napoli)

1. Natasha Leal Rivas (Università degli Studi di Napoli “L’Orientale”)

El teatre festiu i la seva teatralització en la dramaturgia catalana contemporània.

2. Lídia Carol (Università di Bologna)

Fortuny de Pere Gimferrer, una novel·la visual i una nissaga universal.

3. Stefano Torresi (Università di Macerata)

Gabriel Ferrater, entre tradició (catalana) i europeisme (lingüístic i literari)

Venerdì 15 febbraio 2008

9.00 Saluto del Sindaco di Venezia Massimo Cacciari

Saluto di Josep Bargalló, direttore dell’Institut Ramon Llull

9.30 I Sessione, Auditorium Santa Margherita

Presiede: Costanzo Di Girolamo (Università di Napoli “Federico II”)

1. Anna Benvenuti (Università di Milano)

“Hay, serva Ytàlia, de dol castell”: traduzione e interpretazione dei canti “politici” della Divina Commedia nella versione di Andreu Febrer.

2. Michela Letizia (Università di Napoli “Federico II”)

Aspetti della traduzione della Divina Commedia di Dante Alighieri del poeta catalano Andreu Febrer.

3. Oriana Scarpati (Università di Napoli “Federico II”)

Lirica femminile nella Catalogna del XIV e XV secolo: l’anonima poetessa di “Axí cant es en muntanya deserta”.

4. Paolo Di Luca (Università di Napoli “Federico II”)

Tracce di versificazione epica nelle novas rimadas catalane.

11.15 Pausa Caffè

Presentazioni:

11.45 Sam Abrams e Costanzo Di Girolamo presentano “I libri dell’AISC”:

Parlano le donne. Poetesse catalane del XXI secolo, a cura di

Donatella Siviero, Napoli, Tullio Pironti Editore.

Il mare tra noi. Scrittori catalani raccontano a cura di Nancy De Benedetto.

12.15 Carles Torner (Institut Ramon Llull) presenta:

Ser (traduït) o no ser. Informe PEN/IRL sobre la situació de la traducció literària en el context de la globalització.

12.40 Marcella Ciceri, Patrizio Rigobon ed Eugenio Burgio presentano:

Raimondo Lullo, *Consolatio Venetorum*, testo critico, traduzione e studio introduttivo (Padova, Antenore, 2008)

13.00 Pausa pranzo

14.30 I sessione, Auditorium Santa Margherita

Presiede: Donatella Siviero (Università di Messina)

1. Enric Bou (Brown University, Providence)

Un pagès escriptor: Salvador Dalí, renovador del Surrealisme.

2. Maria Pertile (Venezia)

L'italiano immagine cifrata nel Quaderno italiano (1976-1981) e in Cristòfol Pavese 1908-2008 di Àngel Jové.

3. Vincenzo Arsillo (Università "Ca' Foscari" di Venezia)

João Cabral de Melo Neto: la geometria sognante di Miró.

4. Eduard Vilella (Universitat Autònoma de Barcelona)

Obituari prematuri: uso/riuso/elaborazione di temi

14.30 I Sessione parallela, Aula Saoneria

Presiede: Mariona Carreras (Scuola Superiore di Lingue Moderne per Interpreti e Traduttori, Università di Bologna, sede di Forlì)

1. Riccardo Cinotti (Universitat de València)

El diccionari bilingüe com a informador cultural: l'exemple del diccionari català-italià de R. Arqués (Enciclopèdia Catalana, 2002)

2. Oscar Jané (Universitat Autònoma de Barcelona)

Política lingüística a l'època moderna: intercanvis i imposicions a l'hora de França.

3. Valentina Ripa (Università di Bari)

Lemmatizzazione e trattamento lessicografico della terminologia linguistica nei dizionari generali.

16.00 Pausa Caffè

16.15 II sessione, Auditorium Santa Margherita

Presiede: Vincenzo Arsillo (Università "Ca' Foscari" di Venezia)

1. Claudio Venza (Università di Trieste)

"Catalogna, baluardo della rivoluzione". Carlo Rosselli e l'antifascismo italiano nella guerra civile spagnola.

2. Eulàlia Vega (Universitat de Lleida – Università di Trieste)

Gènere i memòria de l'exili llibertari català a França (1939-1975)

3. Joan Peytaví i Deixona (Universitat de Perpinyà – Institut d'Estudis Catalans)

Les migracions d'italians cap a Catalunya. Un punt de trobada al nord del país, de l'edat mitjana a l'època contemporània.

16.15 II Sessione parallela, Aula Saoneria.

Presiede: Patrizio Rigobon (Università "Ca' Foscari" di Venezia)

1. M. Àngels Francès (Universitat d'Alacant)

L'aparador de Frankfurt: les escriptores catalanes actuals a Europa.

2. Sebastià Moranta Mas (Johann Wolfgang Goethe- Universität Frankfurt am Main / Philipps-Universität Marburg)

La participació catalana a la Fira del Llibre de Frankfurt 2007: identitat, recepció, traduccions.

3. Marta Pascual i Llorens (Universitat de Girona)

D'Europa a Catalunya. Les traduccions del Club Editor.

17.30 III sessione, Auditorium Santa Margherita

Presiede: Anna Maria Compagna (Università "Federico II" e Università "Suor Orsola Benincasa" di Napoli)

1. Alfonso Leone (Università di Napoli "Federico II")

Alfonso il Magnanimo e il credito mercantile

2. Sandra Bernato (Università di Napoli "Federico II")

Gli artigiani catalani a Napoli nella seconda metà del Quattrocento.

17.30 III sessione parallela, Aula Saoneria

Presiede: Valentina Ripa (Università di Bari)

1. Francesc Feliu Torrent (Universitat de Girona)

La “questione della lingua” a Girona.

2. Miquel Sanz (Università di Pavia)

Les normes ortogràfiques de Castelló (1932) i la normativització de la llengua al País Valencià.

18. 15 FINE GIORNATA

19.30 Concerto di Víctor Valls (Marlavista)

21. Cena AISC

Sabato 16 febbraio 2008

9.00 I sessione, Aula magna Ca' Dolfin

Presiede: Giuseppe Grilli (Università di Pisa)

1. Mª Àngels Fuster Ortuño - Luíis Navarro (Universitat d'Alacant)

Anàlisi de les edicions i traduccions multilingües del Curial e Güelfa mitjançant aplicacions tecnològiques.

2. Elena Sánchez López - Luíis Navarro (Universitat d'Alacant)

Traducció i filologia: versions de clàssics catalans i estudi de locucions.

3. Annamaria Annicchiarico (Università di Roma III)

Qualche osservazione sulla traduzione del Curial e Güelfa.

4. Júlia Butinyà (UNED, Madrid)

El Curial, ruta i literatura: el mirall d'Europa.

9.00. I sessione parallela, Aula Dolfin 1

Presiede: Anna Maria Saludes i Amat (Università di Firenze)

1. Alfons Gregori i Gomis (Universitat Adam Mickiewicz, Poznan)

Illes en un mar inconegut: la recepció de Moncada i Sánchez Piñol a Polònia.

2. Xavier Pla (Universitat de Girona)

La recepció de Georges Simenon i la novel·la policíaca a la Catalunya de postguerra. Un exercici comparatista.

3. Agustina Ferrer Ferrà (Universitat de les Illes Balears)

Fonts italianes de poemes en llengua catalana: Sannazaro/Fontanella i Parini/Tous.

4. Anna Esteve Guillén (Universitat d'Alacant)

L'univers germànic en el dietarisme català de finals del segle XX: Feliu Formosa i Enric Sòria

10.30 Pausa caffè

11.00 II sessione, Aula Magna Ca' Dolfin

Presiede: Patrizio Rigobon (Università “Ca' Foscari” di Venezia)

1. M. Carme Bernal i Creus (Universitat de Vic)

La Itàlia mística femenina en l'obra del poeta Jacint Verdaguer. Ambient intel·lectual i documentació en la seva poesia.

2. Ramon Pinyol i Torrents – M. Àngels Verdaguer Pajerols (Universitat de Vic)

Verdaguer i els seus traductors italians coetanis.

11.00 II sessione parallela, Aula Dolfin1

Presiede: Susanna Regazzoni (Università “Ca’ Foscari” di Venezia)

1. Mercè Rius (Universitat Autònoma de Barcelona)

L’home sense atributs: entre Eugeni d’Ors i Massimo Cacciari

2. Fabio Fraccaroli (Lancaster University)

Questioni di geofilosofia in alcuni pensatori catalani contemporanei: Joan Ferrater i Mora, Xavier Rubert de Ventós e Eugeni Trias.

11.40 Sessione di chiusura, Aula Magna Ca’ Dolfin

Lluís Payrató (Universitat de Barcelona)

Verbalitat, multimodalitat i traducció.

12. 30 Chiusura e Assemblea AISC